HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מי שזמן אצלו אורחים. מעיר לחכת ויבוזו מלנו על ידי ערוב: **לא יוליכו.** לחכר סעודה מנות בידם לביתם לסעודת הלילה: **אלא אם כן זכה להם.** ע"י לחכר: **מנותיהם מערב יו"ט.** שמסרם בעל הבית זה לחדם לחכר במשיכה ולחכר לו זכה במנות הללו לפלוני ולפלוני דזכין לו לחדם שלח בפניו והיו שלהם מבעוד יום לילך כרגליהם: **גבי' אם הכניס ברשות.** שורו וקדרותיו ופירותיו לחלר חברו בעל חלר חייב בכולה מתני' קמ"ל דכיון דחשיב ליה בעל הבית כחלו הכניסן ברשותו ורישא בזמן וריעא דהך מתני' בעבד קמ"ל דחפ"ה חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור ואמר רב הונא אמר רב הלכה כדברי חכמים ושמואל אמר הלכה כרבי לימא רב דאמר כרבנן ושמואל דאמר כרבי אמר לך רב אנא דאמרי אפי' לרבי עד כאן לא קאמר רבי התם אלא דבסתמא לא קביל עליה נטירותא אבל הכא הא קביל עליה נטירותא ושמואל אמר אנא דאמרי אפי' לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דניחא ליה לאניש דניקום תורה ברשותיה דבעל חצר דאי מזיק ליה לא מיחייב אבל הכא מי ניחא ליה לאניש דליקום פיריה ברשותיה דחבריה תנן ואם ערב הוא פירותיו כמוהו ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי ערב הוא מאי הוי אמר רב הונא אמרי בי רב [כגון שיחד לו קרן זוית ת"ש מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אא"כ זכה להם מנותיהם מערב יו"ט ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם ע"י אחר מאי הוי ה"נ כיון שזכה להם ע"י אחר כמי שיחד לו קרן זוית דמי ואיבעית אימא זכה שאני רב חנא בר חנילאי תלא בשרא בעבורא דדשא אתא לקמיה דרב הונא א"ל אי את תלית זיל שקיל ואי אינהו תלו לך לא תשקול ואי איהו תלא מי שקיל והא [ג]רב הונא תלמיד דרב הוה ואמר רב כרגלי מי שהפקידו אצלו שאני עבורא דדשא דכמי שיחד לו קרן זוית דמי א"ל רב הלל לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל [ד]והאמר שמואל שור של פתם הרי הוא כרגלי כל אדם א"ל רבינא לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והאמר [ה]רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא א"ל רב אשי לרב כהנא ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והתנן [ו]הבהמה והכלים כרגלי הבעלים אלא שאני רב חנילאי דגברא רבה הוא וטריד בשמעתיה וה"ק ליה אי את תלית אית לך סימנא בגוויה ולא מסחת דעתך מניה זיל שקול ואי אינהו תלו לך מסחת דעתך ולא תשקול: **מתני'** [ז]אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות אלו הן בייתות הלנות בעיר מדבריות הלנות באפר: **גבי'** למה לי למימר משקין ושוחטין מילתא אגב אורחיה קמ"ל [ח]דלשקי אינש בהמתו והדר לשחוט משום סרכא דמשכא [ט]ת"ר [י]אלו הן מדבריות ואלו הן בייתות מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ונכנסות ברביעה ראשונה ואלו הן בייתות כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום רבי אומר אלו ואלו בייתות הן אלא אלו הן מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים ומי אית ליה לרבי מוקצה והא בעא מיניה ר' שמעון בר רבי מרבי [יא]פצעילי תמרה לר"ש מהו א"ל [יב]אין מוקצה לר"ש אלא [אלא] אם כן זכה להן. תימה ל"ל זכה מפי' בירר חלק כל אחד ואחד [א]נמי מידי דהוה מטומאה [ב]דממרינן לעיל (דף נמ.) תע"פ שלח נתנו לו חלא ביו"ט וכו' וי"ל [ג]דשומר דעתיה טפי חלני מאורחים על מנות]: [תנן] **ואם עירב הוא פירותיו במוהו.** מריש' דקתני ומס ערבו בני חומה עיר לא יניחו לא מני למימר לחיכח למימר חלא ערבו הנפקיים]: [ה] **פצעילי תמרה.** פ"ש תמרים שחינם מתבשלין בחילן לעולם וגודלין חותן מן הדקל ועושין להם חותלות וכונסין [ו]לתוכן ומתבשלות ומצויות לר"ש מהו לחכול מהן ביו"ט ולא היירת לפצעילי תמרה לח משמע לי שלח פירושו דהוי פגי תמרה שחופן להיות נגמרין ומתוקין יפה יפה ועדיין לח נתבשלו ופושעין חותם מחת לשמיס [ז]נכנסין ומעלין חותן לגג ליבשן [ח]ולח הוו כגרוגרות ומתוקין [ט]ללח למיגמו בידיס לח היו לחוין מעולס [י]:

הדרן עלך משילין ומליקא לה מסכת ביצה

[א] ת"ש מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב יו"ט ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם ע"י אחר מאי הוי ה"נ כיון שזכה להם ע"י אחר כמי שיחד לו קרן זוית דמי ואיבעית אימא זכה שאני רב חנא בר חנילאי תלא בשרא בעבורא דדשא אתא לקמיה דרב הונא א"ל אי את תלית זיל שקיל ואי אינהו תלו לך לא תשקול ואי איהו תלא מי שקיל והא [ג]רב הונא תלמיד דרב הוה ואמר רב כרגלי מי שהפקידו אצלו שאני עבורא דדשא דכמי שיחד לו קרן זוית דמי א"ל רב הלל לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל [ד]והאמר שמואל שור של פתם הרי הוא כרגלי כל אדם א"ל רבינא לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והאמר [ה]רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא א"ל רב אשי לרב כהנא ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והתנן [ו]הבהמה והכלים כרגלי הבעלים אלא שאני רב חנילאי דגברא רבה הוא וטריד בשמעתיה וה"ק ליה אי את תלית אית לך סימנא בגוויה ולא מסחת דעתך מניה זיל שקול ואי אינהו תלו לך מסחת דעתך ולא תשקול: **מתני'** [ז]אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות אלו הן בייתות הלנות בעיר מדבריות הלנות באפר: **גבי'** למה לי למימר משקין ושוחטין מילתא אגב אורחיה קמ"ל [ח]דלשקי אינש בהמתו והדר לשחוט אלא אי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם מנותיהם מערב יו"ט [ט]ת"ר [י]אלו הן מדבריות ואלו הן בייתות מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ונכנסות ברביעה ראשונה ואלו הן בייתות כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום רבי אומר אלו ואלו בייתות הן אלא אלו הן מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים ומי אית ליה לרבי מוקצה והא בעא מיניה ר' שמעון בר רבי מרבי [יא]פצעילי תמרה לר"ש מהו א"ל [יב]אין מוקצה לר"ש אלא

שכן הכא לחוקמוה בהיית בהמות ומדעתא דידיה תלו ליה: **כרגלי הבעלים.** וכיון דלמרכו תלוה שם הוה ליה חיטו בעלים: **אלא אמר רב חנא בר חנילאי כו'.** ומעתה לחו משום מחומין אלא רב הונא לחורי ליה הכי חלמידיה דרב הוה ורב אמר בשחיטת חולין (חולין דף נה.) בשר כיון שנתעלם מן העין אסור ואפי' תלוי בידך בצית ישראל ורב חנא חגב טרפה דמשמעית משמע אמר עקיבא: **וה"ק ליה.** רב הונא: **אי את תלית.** מידי דעביד חיטים בידיה לא מנכי ולא מסח דעתיה: **ואי אינהו תלו לך.** אתה לא היה דעתך לכך והם חיטם בשלך ואסחו דעתייהו ולא מסחת: **מתני' אין משקין ושוחטין את המדבריות.** משום מוקצה ובגמרא מפרש אמאי נקט אין משקין: **גבי' מנחת חגב אורחים.** דתנן דה"ל לאורווי בבהמות מי מותרת ומי אסורה נקט אורחים בלישנא דמשמע מינה מילתא אחרי בדרך לחן: **משום סרכא דמשכא.** שנתה נוחה להפשיטה שהוא נלבש יותר מלאי בשבר: **ונכנסות.** לישוב: **ברביעה.** במרחשון: **פצעילי תמרה.** תמרים שחין מתבשלות בחילן לעולם וגודלין חותן ועושין להן חותלות הן כלי כפות תמרים וכונסין חותן לתוכן ומתבשלות: **מהו.** לחכול מהן ביום טוב: **ללא**

ת"ש [א]מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב יו"ט ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם ע"י אחר מאי הוי ה"נ כיון שזכה להם ע"י אחר כמי שיחד לו קרן זוית דמי ואיבעית אימא זכה שאני רב חנא בר חנילאי תלא בשרא בעבורא דדשא אתא לקמיה דרב הונא א"ל אי את תלית זיל שקיל ואי אינהו תלו לך לא תשקול ואי איהו תלא מי שקיל והא [ג]רב הונא תלמיד דרב הוה ואמר רב כרגלי מי שהפקידו אצלו שאני עבורא דדשא דכמי שיחד לו קרן זוית דמי א"ל רב הלל לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל [ד]והאמר שמואל שור של פתם הרי הוא כרגלי כל אדם א"ל רבינא לרב אשי ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והאמר [ה]רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא א"ל רב אשי לרב כהנא ואי אינהו תלו ליה לא שקיל והתנן [ו]הבהמה והכלים כרגלי הבעלים אלא שאני רב חנילאי דגברא רבה הוא וטריד בשמעתיה וה"ק ליה אי את תלית אית לך סימנא בגוויה ולא מסחת דעתך מניה זיל שקול ואי אינהו תלו לך מסחת דעתך ולא תשקול: **מתני'** [ז]אין משקין ושוחטין את המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות אלו הן בייתות הלנות בעיר מדבריות הלנות באפר: **גבי'** למה לי למימר משקין ושוחטין מילתא אגב אורחיה קמ"ל [ח]דלשקי אינש בהמתו והדר לשחוט אלא אי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו כי זכה להם מנותיהם מערב יו"ט [ט]ת"ר [י]אלו הן מדבריות ואלו הן בייתות מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ונכנסות ברביעה ראשונה ואלו הן בייתות כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום רבי אומר אלו ואלו בייתות הן אלא אלו הן מדבריות כל שיוצאות ורועות באפר ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים ומי אית ליה לרבי מוקצה והא בעא מיניה ר' שמעון בר רבי מרבי [יא]פצעילי תמרה לר"ש מהו א"ל [יב]אין מוקצה לר"ש אלא

מוסף רש"י

אם הכניס ברשות בעל החצר חייב. משנה היא בפרק שור שנגח את הפרה (מז.). בקדר שהכניס קדרותיו ובכלן שהיו של בעל הבית או הכניס שהיו וגגמו שהיו של בעל הבית או שהכניס פירותיו ולכלכן בהמתו, בעל החצר חייב בכולן, כי אמר ליה עול, עול ומנטר לך קאמר ליה, והוא הדין הנח בהמתך בשוק (ב"מ פא:). **רבי** אומר לעולם אינו חייב. דעול ותיב ומנטר לך קאמר, וה"ק להנח בהמתך בשוק (שם). **שור של פטם.** שמפטם שוורים למכור, **הרי הוא כרגלי כל אדם.** לפילו בן עיר אחרת שבא לכאן ע"י עיונה, מוליכו למקומו, דכיון דשוכרים לזבוניה, מלמתעל לוקחים כרגשותיה דמלן דלחרי לשחר חבין ליה (לעיל לח.). **הבהמה והכלים כרגלי הבעלים.** שהשוחל או לוקח בהמה או כלים מחבירו ביום טוב, חינו יכול להוליכם ללח למקום שהבעלים הרגשותיהם מוחלין ליהך שם, ואם עירבו ללפון לח יוליכנו זה לדמוס (ערובין צו:) ואם לח ערב יש לה ללפים לכל רוח העיר (לעיל לז.) כשם שאין אדם יכול ליהך ביו"ט ללח עד מחום שבת, כך בהמתו חינה יכולה ליהך חוץ לתחום, וכלי נמי חין לו רשות לטגרם חוץ לתחום (האדרה ח"א סי' שם). **אין משקין ושוחטין.** דרך להשקות בהמה ליפי שחיטה שאתה נותה להשפיע (שבת מה:) מורעת דמילתא נקט (שם קנ:). **את המדבריות.** שבריימות (שם מה:) שרועות בלפר תמיד ולנות בתוך התחום (שם קנ:). **פצעילי תמרה.** תמרים הגלקטים קודם ביטולן וכונסין לותם בשלים ועושין מהיהן בשלים, מכאן לחכול מהן קודם ביטולן, מן מודה בהן דמוקלות הן כגרוגרות ולימוקין לו לח (שבת מה:).

מוסף תוספות

א. שאומר מנה זו חתן לפלוני ומנה זו לפלוני הרי זה לגביה כמזכה להן. רשב"ם. ב. כלי מחבירו בע"ח דאמר ר' יוחנן דהרי הוא כרגלי השואל. שם. ג. דדעת המשאיל והשואל בכך. רשב"ם. ד. אע"פ שדעת בעל הבית בכך אין דעת הארוחים סומכת בכך לפי שאינם יודעים אי זו מנה ליחד לכל אחד ואחד מהם. שם. ה. הא עירב אותו שהיו מופקדין אותן מבחץ אצלו כרגלי הן. רשב"ם. ו. אותם בסלים שעושין מלולבין והן מתבשלות מאליהן. רש"י שבת מה: ד"ה פצעילי. ז. מלשון המפצע זתים שהיו מפצעין התמרים כדי להתבשל. רשב"ם. ח. ולאחר פצועיהן מתקלקלין, ולפיכך היה סבור לדמותם לגרוגרות וצמוקים, ואפ"ה אמר לי' רבי שאין דומין לגרוגרות וצמוקין דהנך מתקלקלים ביותר וחזרין ומשביחין. שם. ט. שהיו מתחלה ראויין לאכילה והוא דחה אותם בידים לייבשן ושוב אינן ראויין עד שייבשו. שיטה. י. ואיכא דאכיל מיניהו. שם.

ג) כ"ק מז: נט: ד"מ פמ:, ב) [שבת קכה.], ג) לעיל נא., ד) [לעיל לז:], ה) לעיל לז., ו) שבת מה: קמ., ז) שבת מה: [תוספתא פ"ד], ח) שבת מה:,

ט) ב"מ פא:, י) ב"מ מז: נט: ד"מ פמ:, יא) [שבת קכה.], יב) לעיל נא., יג) [לעיל לז:], א) לעיל לז., ב) שבת מה: קמ., ג) שבת מה: [תוספתא פ"ד], ד) שבת מה:,

ה) ב"ק מז: נט: ד"מ פמ:, ו) [שבת קכה.], ז) לעיל נא., ח) [לעיל לז:], ט) לעיל לז., י) שבת מה:, יא) [תוספתא פ"ד], יב) שבת מה:,

נח א מיי' פ"ה מהל' יו"ט הלכה יב [ופ"ו הלכה ה] סמג עשין סו טור ש"ע א"ח סימן שג סעיף ג [וסימן שצו סעיף ה ועי' בסג"ס בסימן לצ] סעיף ג:

סם ג מיי' פ"ה מהלכות יו"ט הלכה יג טוש"ע א"ח סי' שלו סעיף ו:

נא ד ו מיי' פ"ג מהלכות יו"ט הל' ג סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תלו סעיף ג וסימן תלח סעיף ג:

סב ז מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יד סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שי סעיף ג:

נב ב מיי' פ"ג מהל' מקוה ממון הלכה יד [ופ"ו הלכה ה] סמג עשין סו טור ש"ע א"ח סימן שג סעיף ג [וסימן שצו סעיף ה ועי' בסג"ס בסימן לצ] סעיף ג:

יו"ט הלכה יג טוש"ע א"ח סי' שלו סעיף ו:

נא ד ו מיי' פ"ג מהלכות יו"ט הל' ג סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תלו סעיף ג וסימן תלח סעיף ג:

ה [טוש"ע י"ד סימן נט] סעיף יג וש"ך שם]:

סב ז מיי' פכ"ו מהל' שבת הלכה יד סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שי סעיף ג:

רבינו חננאל

איתמר המפקיד פירות אצל חבירו, רב אמר כרגלי המפקידן אצלו ושמואל כרגלי המפקיד. לימא אזדו לטעמייהו דתנן בב"ק בפרק שור שנגח את הפרה, אם הכניס ברשות, בעל חצר חייב, רבי אומר בכולן אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור, ואיתמר אמר רב הונא אמר רב הלכה כחכמים, ושמואל אמר הלכה כרבי, אמר לך רב אנא דאמרי אפילו לר' עד כאן כר', וכבר פירשנוהו במקומו. והא דתנן אם עירב פירותיו כמוהו, דשמעינן מינה כרגלי המפקיד, אוקמה רב בדיחד להן [קרן זוית] ולא קיבל להיות מופקדין אצלו, לפיכך ברשות בעליו עומדין. רב חנא בר חנילאי תלא ביישרא בעיברא דדשא, והפקידו אצל בעל הבית בערב יו"ט, ואתא ביו"ט לגבי רב הונא, וא"ל מהו למישקליה ולמיזל היום בתחום שלי, א"ל אי אנת תלית ליה בעיברא דדשא מוכחא מילתא דלא אפקדתיה לגבי מריה דביתא, ואע"ג דאמר רב כרגלי המופקדין אצלו בכי האי גוונא מודי רב דהוא כרגלי המפקיד, ואי אנת אפקדתיה גבייהו ואינהו תלו לא תשקול. ואקשינן וכי האי גוונא אי אינהו תלו, והאמר שמואל שור של פתם כרגלי כל אדם, דכיון דמכרזי עליה כל אדם דעתיה עילויה, וכ"ש זה שכבר קנה. א"ל רבינא לרב אשי [ב] ואי הוו איהו תלי שקיל, והא"ר יוחנן הלכה כר' דוסא דאמר הלוקח בהמה מחבירו מעיר"ט אע"פ שלא נתנה לרועה אלא ביו"ט הרי הוא כרגלי הרועה, ואוקימנא ברועה אחד. א"ל רב אשי לרב כהנא ואי אינהו תלו לא שקיל, והתנן השואל כלי מחבירו מערב יו"ט כרגלי השואל, הנה אע"פ שהן ברשות המשאיל כרגלי השואל הן. ואסיקנא אלא רב הונא הכי קאמר, רב חנא בר חנילאי גברא וטריד בשמעתיה הוא, אי איהו תלא גלי דעתיה דכי יהיב סימנא שקיל ליה ולא מסח דעתיה, ואי אינהו תלו חייש דלמא מחלפי ליה [ג] ומסח דעתיה מיניה. מי שזימן אצלו אורחין לא יוליכו בידם מנות אא"כ זכה להן במנותיהן מערב יו"ט. [מתני'] אין משקין ושוחטין המדבריות אבל משקין ושוחטין את הבייתות. למה לי למיתנא משקין, מילתא אגב אורחיה קמ"ל דלישקי אינש ושחיט ושחיט, מ"ט דכי איכא סירכא משמטא [ג]. ת"ר אלו הן מדבריות שיוצאות ורועות בא'[פר] [ב]פסח ונכנסות ברביעה [ראשונה]. בייתיות שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום. ר' אומר אילו ואילו בייתות הן, אלו הן מדבריות שיוצאות ורועות באפר ואין נכנסות בישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. ומקשינן ומי אית ליה לר' מוקצה כלל דקתני אילו הן מדבריות, והא בעא מיניה ר' שמעון בר' מר' פצעילי תמרה לר' שמעון מהו, ואמר ליה אין מוקצה לר' שמעון

ג) נלמ"ה דל"ל ואי אינהו תלו ליה לח שקיל, ב) נלמ"ה דרבינו ז"ל ס"ל דכיון דמסח דעתיה מיניה אסור משום מחומין וכן פי' הרב המאירי ז"ל בשם המפרשים ז"ל ואולי דכיון על דבינו ז"ל, ג) כ"ה בי' הרי"ף ז"ל ועי' בש"ך יו"ד סימן ל"ט ס"ק ל"ב.